

מקור בכיר בממשלה:

"אין בסיס לוועדת ששינסקי מול כיל"

"בשלב זה, לא ניתן לחשב את נתח הממשלה מרווחי החברה", טוען בכיר בממשלה, שכן חסר מידע לגבי שיעור מס החברות שתשלם כיל, כמה תמלוגים יהיה עליה לשלם ומהי עלות קציר המלח

מאת מירב ארלוזורוב

«ההרשימה להקמת ועדת ששינסקי בנוגע לכיל הסתת כל יסוד. אין בסיס לפעילות ועדה כזו, כי כלל לא ידוע כמה תמלוגים ומס משלמת כיל» - כך קובע מקור בכיר בממשלה. לדבר ריו, הפעולות שביצע משרד האוצר בנוגע לחישוב נתח הממשלה ברווחי כיל, טעות שנחשפה על ידי TheMarker, היא מביכה - אבל אינה מעלה או מזריחה. "האוצר לא היה צריך בכ"ל להיכנס לחישוב של נתח הממשלה", אמר הבכיר, "כי פשוט אי אפשר לחשב אותו בשלב זה". לדבריו, לאחר שייודעו כל הנתרנים הנוגעים לפעילות כיל בתוך כמה שנים, ניתן יהיה או לשקול להקים "ועדת ששינסקי ב".

לדברי המקור הבכיר בממשלה, כיום חסרים נתונים מהותיים שמאפשרים לקבוע מהו נתח הממשלה ברווחי החברה ואם הנתח הזה הוא סביר. מדובר בשלושה נתונים מהותיים שאינם קיימים כיום: **א. שיעור מס חברות שת"ש שלם כיל** שיעור מס החברות שתשלם החברה אינו ידוע. לפני שנה הוחלט כי כיל תוחרג מחוק עידוד השקעות הון, ועד 2017 היא אמורה לאבד את יתרת ההגנות שמבטיח לה החוק. תיאורטית, באותה שנה אמורה כיל להגיע לשיעור מס חברות מלא של 25%, אבל בהיותה חברת כרייה יחידה במינה בישראל, ההערכה היא כי בפועל שיעור המס שלה יהיה נמוך מכך. כמה נמוך? זה תלוי בהסכמות שאליהן תגיע עם רשות המסים. לפי ההערכות, שיעור מס החברות שתשלם יהיה בין 16% ל-25%, כנראה במקום טוב באמצע. **ב. חישוב התמלוגים** הסכם הפשרה אמנם קבע את שיעור התמלוגים שתשלם כיל מן המכירות,

אבל מתברר שלצר שיעור זה צריך גם לקבוע כיצד הוא מחושב בדיוק. המדינה טוענת כי כיל מחשבת את התמלוגים המגיעים לה בדרך שגויה וכי היא גם "מבריחה" חלק ניכר מן הערך המוסף שלה - מכירות מוצרי רי ההמשך היקרים יותר, להבדיל ממכירת האשלג והברום כחומרי גלם - באמצעות עסקות מסוככות בין החברה האם לחברות הבנות

בישראל ובחו"ל. סוגיה זו נמצאת כיום בבוררות, כאשר המדינה תובעת מכליל החזר של 290 מיליון דולר בגין תמלוגים המגיעים לה - זאת, ביחס לשיעור תמלוגים הנוכחי של 5% בלבד.

ברור כי הגדלת שיעור התמלוגים רק תגדיל את הפעדים בחישוב התמלוגים בין המדינה לכיל. כל זמן שהבוררות אינה מסתיימת, לא ברור כמה כסף בדיוק תקבל המדינה כתמלוגים מכיל.

ג. קציר המלח אמנם הקציר לא נספר על ידי המדינה כחלק מנתח הממשלה וכיום ההתייחסות אליו היא כאל סוג של "פיצוי על זיהום" ואף כאל השקעה נדרשת שכל צטרך בכל מקרה לעשות - אבל עד לפני חצי שנה המצב היה שונה, ולא היתה שום דאגה כי כיל תישא במרבית הקציר. לפיכך,

המעמד המשפטי של הוצאות הקציר אינו ברור, וכך גם העלות שלו. כיל אמנם העריכה את עלות הקציר ב-3.8 מיליארד שקל, אבל החברה הממשלתית שמונתה לנושא העריכה את הקציר ב-5 מיליארד שקל, ובשלב מוקדם יותר אף ב-7 מיליארד שקל. אם יתברר כי הקציר יעלה 7 מיליארד שקל - האם גם אז תעלה הטענה כי נתח הממשלה ברווחי כיל היה נמוך מדי?

להתרכז ברווח העודף

בשל האירודאות הגדולה בנוגע להכנסות המדינה מכיל ובשל מעמדה המשפטי הלא נוח של המדינה מול כיל - בשל ההתחייבות המפורשת שנתנו שרי האוצר והתמ"ת לכיל לגבי אי-העלאת התמלוגים, ובעיקר בשל הרצון להגיע להסכמה מהירה על התחלת הקציר - המדינה העדיפה בשלב זה להגיע עם כיל להסכמה. עם זאת, אם יתברר בעתיד כי נתח הממשלה מכיל נורמלי נמוך ורווחיה של כיל נותרים גבוהים מאוד, תוכל המדינה לשקול הטלת מס רווח עודף על כיל.

פרופ' איתן ששינסקי, שעמד בראש הוועדה שקבעה את נתח

הממשלה ברווחי חברות הגז, טוען כי העלאת התמלוגים על ידי המדינה היא שגויה, שכן היא יכולה להביא לכך שכיל לא תרצה להגדיל תפוקה בישראל (כיל מחזיקה במפעלים גם בספרד ובבריטניה). לרבריו, יש לבדוק אם הרווח העצום של כיל הוא למעשה רווח עודף, כלומר רווח בלתי סביר, שמקורו בהעברת משאב טבע ציבורי לידי החברה. לדבריו, צריך לשקול את מיליוני הרווח העודף של כיל - אם לא כיום, אז בעתיד.

ששינסקי: יש לבדוק אם הרווח העצום של כיל הוא למעשה רווח עודף, כלומר רווח בלתי סביר, שמקורו בהעברת משאב טבע ציבורי לידי החברה

תצלום: גיל סתן/מגן

יובל שטייניץ ומיכל עבאדי בויאנג'ו במסיבת העיתונאים, בשבוע שעבר

